

Verantwoord droogvallen op de Waddenzee

Eindevaluatie

Inhoudsopgave

<i>1. Inleiding</i>	3
<i>2. Probleemstelling</i>	3
<i>3. Uitgangspunt</i>	3
<i>4. Toetsing</i>	3
<i>5. Randvoorwaarden van de proef</i>	4
<i>6. Waarnemingen</i>	4
<i>7. Publiciteit</i>	5
<i>8. Bevindingen</i>	5
<i>9. Effecten op de natuur</i>	7
<i>10. Conclusies</i>	8
<i>11. Aanbevelingen</i>	8
<i>12. Het vervolg</i>	
<i>Droogvallen en de pkb Waddenzee en Natura 2000</i>	9
<i>Droogvallen hoe nu verder</i>	9
<i>Convenant vaarrecreatie</i>	10
<i>Publiciteit</i>	10
<i>Ten slotte</i>	10

1. Inleiding

Op 4 juni 2003 is de afsprakennotie 'Verantwoord droogvallen op de Waddenzee' (zie bijlage 1) ondertekend door verschillende overheden en belangenorganisaties. Dit was de start van een vier jaar durende proef met afspraken over droogvallen en gedrag op de Waddenzee. De proef maakte het mogelijk in afwijking van de bestaande wet- en regelgeving in de periode 2003 – 2006 ook buiten 200 meter van de betonde en beprikte vaargeulen droog te vallen, mits de droogvaller zich zou houden aan de overeengekomen Erecode 'Wad ik heb je lief' (zie bijlage 2).

Tijdens de proef zijn door overheden, natuurorganisaties en gebruikers volgens een vast format gegevens verzameld over het droogvallen op de Waddenzee. Op basis van deze gegevens is de proef elk jaar geëvalueerd (zie bijlagen 3, 4, 5 en 6). Nu na 4 jaar moet een antwoord worden gegeven op de vraag of het experiment een succes kan worden genoemd. In deze notitie (eindevaluatie) wordt die vraag beantwoord. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het geven van het antwoord complexer is geworden door wetswijzigingen in de afgelopen vier jaar, die bij de aanvang van de proef niet waren voorzien.

2. Probleemstelling

Op basis van de in de periode 2003 – 2006 verzamelde gegevens moet de vraag worden beantwoord of het mogelijk is met het in acht nemen van de Erecode 'Wad ik heb je lief' droog te vallen buiten 200 meter van de betonning of bebakening, zonder dat het droogvallen leidt tot een toename van verstoringen.

3. Uitgangspunt

Ten behoeve van de droogvalproef is de Erecode 'Wad ik heb je lief' ontwikkeld. De Erecode is gebaseerd op het uitgangspunt dat bij goede naleving de natuur geen nadelige gevolgen ondervindt van het -ruimtelijk gezien- op ruimere schaal droogvallen op de Waddenzee. De terreinbeherende instanties en de Waddenvereniging hebben hier de vraag aan toegevoegd of de verruiming van de droogvalmogelijkheden leidt tot een kleiner areaal aan 'ongerept' gebied en daarmee mogelijk tot nadelige invloed op natuurwaarden.

4. Toetsing

Een proef kan als geslaagd worden beschouwd als een vooraf gedefinieerd resultaat wordt bereikt. Als basis voor de droogvalproef zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop wordt drooggevallen en over het gedrag van de bemanningen van de drooggevallen schepen. Verruiming van de droogvalmogelijkheden mag niet leiden tot meer overtredingen en verstoringen. De vraag is vervolgens hoe je dit meet, wat de 0-situatie is en welke meetlat moet worden gehanteerd.

Bij de start van de proef is vastgesteld dat er gebiedsdekkend onvoldoende gegevens zijn over droogvallen op de Waddenzee om te kunnen worden gebruikt voor een zogenaamde nulmeting. In overleg tussen alle betrokken partijen is daarom gekozen voor een gecombineerde kwalitatieve en kwantitatieve aanpak om de vraag 'wanneer is de proef geslaagd' te kunnen beantwoorden. Ten behoeve van het verkrijgen van een basis (een soort nulmeting) voor deze benadering is in het eerste jaar van de proef aan de handhavers, terreinbeheerders en recreantenorganisaties gevraagd terug te kijken op het seizoen voorafgaand aan de proefperiode en een vergelijking te maken tussen het eerste jaar van de proef en het jaar (zo mogelijk de jaren) er voor. Deze vergelijking zou een indruk moeten geven of het aantal verstoringen en overtredingen:

- sterk is afgenomen
- enigszins is afgenomen
- nagenoeg gelijk is gebleven
- enigszins is toegenomen
- sterk is toegenomen

Het verzoek om ‘terug te kijken’ doet een beroep op het geheugen van de medewerkers van genoemde partijen, maar door de betrokkenheid van een groot aantal waarnemers ontstaat wel een ‘gemiddeld’ beeld. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van gegevens met betrekking tot aantallen processen verbaal, waarschuwingen en waarnemingen van verstoringen en overtredingen.

Aan het begin van de proef is afgesproken dat er sprake is van een succes als het gemiddelde beeld van de verstoringen en overtredingen leidt tot de conclusie dat het aantal nagenoeg gelijk is gebleven, enigszins is afgenomen, dan wel sterk is afgenomen.

In deze eindevaluatie wordt geprobeerd de vraag of de proef geslaagd is te beantwoorden.

5. Randvoorwaarden van de proef

De Waddenoverheden hebben een aantal randvoorwaarden geformuleerd om de proef met verruimde droogvalmogelijkheden te kunnen starten. Belangrijke punten zijn dat het Openbaar Ministerie met de proef moet instemmen en er jaarlijks wordt geëvalueerd.

Het Openbaar Ministerie heeft desgevraagd laten weten niet over te gaan tot opsporing en vervolging als in afwijking van bestaande wet- en regelgeving ruimer wordt drooggevallen, mits de droogvallers zich aan de (gedrags-)afspraken in de Erecode houden en met in achtneming van de beperkingen die de Natuurbeschermingswet met zich meebrengt¹.

Ook zijn afspraken gemaakt over de jaarlijks uit te voeren evaluaties. Op basis hiervan kan worden nagegaan of gebruikers van het Wad zich houden aan de Erecode ‘Wad ik heb je lief’ en of de natuur schade ondervindt van de verruimde droogvalmogelijkheden. De uitkomsten van de evaluaties zijn erg belangrijk omdat bij een positief resultaat de wet- en regelgeving moet worden aangepast om de verruimde droogvalmogelijkheden ook wettelijk vast te leggen. Bij een negatief resultaat moeten de evaluaties de keuze voor het handhaven van de beperkte droogvalmogelijkheden voldoende onderbouwen.

Gelet op de mogelijke consequenties van de uitkomsten van de evaluaties is de nodige aandacht besteed aan het verzamelen van de benodigde gegevens. Te meer omdat het moeilijk is een goed totaalbeeld te krijgen van het droogvallen op de hele Waddenzee. Waarnemers kunnen niet continue en gebiedsdekkend de gehele Waddenzee ‘in de gaten houden’.

6. Waarnemingen

Afgesproken is dat de evaluaties van 2003 t/m 2006 een voortschrijdend beeld van het droogvallen op de Waddenzee geven. Hiervoor is het noodzakelijk dat de waarnemingen op zo uniform mogelijke wijze worden geregistreerd. Om die reden hebben bijna alle waarnemers gebruik gemaakt van een door de Vereniging van Wadvvaarders ontwikkeld waarnemingsformulier. Via het formulier is het totale aantal droogvallende schepen op een locatie per laagwater en per waarneming geregistreerd, alsmede of verstoringen zijn geconstateerd, met vermelding van de aard daarvan.

¹ Te denken valt aan de gebieden die zijn aangewezen op grond van artikel 17 NB-wet, thans artikel 20 NB-wet 1998.

Het formulier is als bijlage bijgevoegd (bijlage 7). De samenvatting van de waarnemingen is opgenomen in bijlage 8.

7. Publiciteit

Het slagen van de droogvalproef is mede afhankelijk van de mate van bekendheid met de verruimde droogvalmogelijkheden en de voorwaarden waaronder op meer plaatsen op de Waddenzee mag worden drooggevallen. Om die reden heeft publiciteit vanaf het begin van de proef deel uitgemaakt van de onderwerpen die jaarlijks zijn besproken en waarover periodiek nadere afspraken zijn gemaakt.

Ten behoeve van de publieksvoorlichting zijn een folder en een poster voor de Erecode ontwikkeld en is de informatie uit de folder ook op internet te lezen. In het Toeristisch Overleg Waddenzegebied (TOW) is destijds afgesproken dat partijen die de afsprakennotie 'Verantwoord droogvallen op het Wad' (bijlage 1) hebben ondertekend gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het verspreiden van de brochure. De Stuurgroep Waddenprovincies heeft de verspreiding van de folder gedurende de proef gecoördineerd. Hiermee zijn met uitzondering van de zeekanoërs en de rondvaartbedrijven alle doelgroepen bereikt, maar niet alle gebruikers van de Waddenzee.

Toezichthouders en handhavers zijn gedurende de proef met de Erecode op de hoogte gehouden via de Samenwerking Inspecties Waddenzee (SIW).

Er zijn tijdens de proefperiode meerdere artikelen gepubliceerd. Onder andere in nautische bladen zoals Zeilen, Spiegel der Zeilvaart en Schipper m/v. Ook in regionale dagbladen zoals het Friesch Dagblad en de Leeuwarder Courant is het onderwerp aan de orde gesteld. Verder is met regelmaat aandacht aan het droogvallen besteed in de verenigingsbladen zoals Berichten van de Wadvaarders, Toerzeilen van de Nederlandse Vereniging van Toerzeilers en het Waddenmagazine van de Waddenvereniging.

Tenslotte is ook informatie over de proef geplaatst op de internetpagina's van de betrokken (overheids-) organisaties.

De publiciteit was enerzijds gericht op het bekendmaken van de verruimde droogvalmogelijkheden en anderzijds om te wijzen op de gevolgen van een verstoring van bijvoorbeeld foeragerende vogels of zeehonden op de Waddenzee. Verder zijn de resultaten van de proef via persberichten bekendgemaakt.

8. Bevindingen

De droogvalproef is een succes 'als het gemiddelde beeld van de verstoringen en overtredingen leidt tot de conclusie dat het aantal nagenoeg gelijk is gebleven, enigszins is afgenomen, dan wel sterk is afgenomen'.

Medewerkers van overheden en terreinbeherende organisaties, alsmede leden van recreantenorganisaties hebben in de periode 2003 t/m 2006 waarnemingen van droogvallen op de Waddenzee geregistreerd. In bijlage 8 wordt hier (samenvattend) verslag van gedaan. In deze bijlage zijn ook de beknopte resultaten van de waarnemingen per waarnemende organisatie opgenomen.

Geconstateerd is dat als gevolg van onder andere het weer en verlegde betonning (o.a. Oosterom bij de Boschplaat Terschelling in 2006) de waarnemingen een verschillend beeld

van het droogvallen door de jaren heen geven. Impliciet is dit een bevestiging van de keuze de proef vier jaar te laten duren, waarmee ook inzicht is verkregen in droogvallen tijdens verschillende weertypen en de gevolgen van veranderingen op het Wad, zoals het verleggen van betonning.

Op basis van de beschikbare gegevens is geprobeerd een beeld te vormen van het aantal verstoringen en overtredingen tijdens of als gevolg van droogvallen. Aan de waarnemers is tevens de vraag gesteld het beeld dat uit de verzamelde droogvalgegevens naar voren komt af te zetten tegen hun indruk van het aantal verstoringen en overtredingen in de periode voorafgaand aan de proef. Het is goed hierbij op te merken dat medewerkers van terreinbeherende organisaties anders naar het gebied kijken dan gebruikers. Terreinbeheerders nemen bijvoorbeeld ook verschil waar met een situatie zonder schepen, omdat ze continu in het gebied aanwezig zijn en langdurige observaties in het gebied doen.

De waarnemers van inspectieschepen geven aan dat qua verstoring geen tot weinig verschil te constateren is ten opzichte van voorgaande jaren. De waarnemingen van Wadvaarders en BBZ geven een lichte verbetering weer, zoals ook blijkt uit het in bijlage 8 opgenomen overzicht.

Met name de waarnemers van de terreinbeheerdersorganisaties geven in de jaarlijkse rapportages aan bezorgd te zijn over de gevolgen van droogvallen op verschillende locaties. Dit betreft een aantal locaties waar veel wordt drooggevallen die tevens erg belangrijk zijn voor de natuur en vooral voor vogels. Het gaat daarbij onder andere over de oostpunten van Terschelling en Schiermonnikoog. Ook de oostpunt van Ameland en de Engelsmanplaat komen een aantal keren voor in de evaluatierapporten.

Terreinbeheerders hebben vastgesteld dat de natuur als gevolg van het droogvallen op die locaties schade oploopt. Als voorbeeld wordt onder andere verwezen naar de samenvattende rapportage van Staatsbosbeheer Terschelling 'Boschplaatgasten' (bijlage).

De afspraken over de (eind)evaluatie van de verruimde droogvalmogelijkheden zijn voornamelijk gebaseerd op de waarneming van directe verstoringen. Voor de indirecte verstoringen (zoals het afnemen van het voedselaanbod, niet terugkeren van broedvogels op het nest, komen de populaties in gevaar door eventuele verstoringen, leidt verruimd droogvallen tot een zekere gewinning) waar bijvoorbeeld ook de waarnemers van de inspectieschepen en de terreinbeheerders op wijzen, is wel aandacht gevraagd, maar de effecten daarvan zijn nauwelijks onderzocht. Voor de toekomst van het droogvallen lijkt dat wel van belang, omdat het effect van de indirecte verstoring groter kan blijken te zijn dan van directe verstoringen. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij de ervaring die Staatsbosbeheer tijdens de proefperiode op Terschelling heeft opgedaan.

Tijdens de proef is gebleken dat voorlichting erg belangrijk is. Niet alleen om draagvlak te krijgen voor de afspraken die zijn vastgelegd in de Erecode 'Wad ik heb je lief', maar ook om de Erecode voortdurend onder de aandacht te brengen van zowel bestaande als nieuwe gebruikers van de Waddenzee.

Vastgesteld kan worden dat voorlichting/publiciteit nadrukkelijker aandacht moet krijgen dan tijdens de proef al het geval was. Bij het voortzetten van verruimde droogvalmogelijkheden moet het in gang gezette beleid daarom ook worden voortgezet, maar ook worden geoptimaliseerd.

Toezicht en handhaving van de afspraken met betrekking tot droogvallen vormen het formele sluitstuk van de Erecode. Hierbij staan verschillende instrumenten ter beschikking die kort zijn samen te vatten: voorlichten, waarschuwen en vervolgen (proces verbaal). Als besloten

wordt vervolging in te stellen, moet deze ook kans van slagen hebben. Dat is van belang voor de geloofwaardigheid van het beleid, maar het heeft ook een voorbeeld functie als een overtreder van de droogvalregeling en –afspraken wordt bestraft.

Tijdens de proefperiode is de handhaving bemoeilijkt door de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 en de intrekking van de Aanwijzing Staatsnatuurmonument Waddenzee II.², met consequenties voor de verbindendheid van de Gemeentelijke Verordening Waddengebied waar ook een regeling met betrekken tot het droogvallen op de Waddenzee is opgenomen.

Toezichthouders en handhavers zijn geconfronteerd met het wegvallen van de Aanwijzing Staatsnatuurmonument Waddenzee II. Daarnaast loopt er momenteel een onderzoek naar de verbindendheid van de Gemeentelijke Verordening Waddengebied. Als ook deze wegvalt is het veel moeilijker op te treden tegen bijvoorbeeld los lopende honden en vliegeren. Het verbod in de Aanwijzing en de Verordening was duidelijk. Als die regelgeving helemaal wegvalt moeten handhavers aantonen of en zo ja van welke verstoring sprake is.

9. Effecten op de natuur

De terreinbeherende instanties en de Waddenvereniging hebben, zoals ook al onder ‘Uitgangspunt’ geformuleerd de vraag gesteld of de verruiming van de droogvalmogelijkheden leidt tot een kleiner areaal aan ‘ongerept’ gebied en daarmee mogelijk tot nadelige invloed op natuurwaarden. Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden moet naast inzicht in de directe gevolgen van het droogvallen ook inzicht bestaan in de indirecte gevolgen van het droogvallen.

De monitoring van de droogvalproef heeft met name geleid tot inzicht in de directe verstoringen van de natuur op de Waddenzee. Zoals hierboven is reeds aangegeven dat de indirecte gevolgen nauwelijks in beeld zijn gebracht. Inzicht in de indirecte gevolgen is wel van belang als besloten wordt de proef om te zetten in wet- en regelgeving. Onder andere in verband met het opnemen van droogvallen in het Beheerplan Natura 2000 dat een antwoord moet geven op de vraag of voor droogvallen op de Waddenzee een vergunning op grond van de NB-wet 1998 is vereist, dan wel dat deze activiteit, al dan niet onder voorwaarden, is vrijgesteld van de vergunningplicht.

Voor een nadere beschrijving van deze problematiek wordt verwezen naar bijlage 9.

Over de uiteindelijke effecten van het verruimde droogvallen op de natuur -in deze met name verstoring van dieren- zijn zeer weinig empirische gegevens bekend. Er loopt fundamenteel onderzoek; uitkomsten komen echter pas na lange tijd beschikbaar. Om toch nader inzicht te verwerven in het droogvalgedrag en de (in-)directe gevolgen voor de natuur te krijgen is door de Stuurgroep Waddenprovincies en het Ministerie van LNV aan Alterra opdracht gegeven om een quick scan uit te voeren van de mogelijkheden om op (pragmatische) wijze de effecten in beeld te brengen, uitgaande van benutting van bestaand onderzoek. Hieruit bleek dat op de korte termijn een modelmatige benadering een eerste indicatie kan geven voor een aantal vogelsoorten en voor zeehonden. Voor bredere en diepgaandere informatie is specifiek nader onderzoek nodig.

NB: In de vraagstelling zijn alleen vogels genoemd en geen zeezoogdieren, maar in de hoofdvraag gaat het over ‘natuur’ en in dat verband ligt het voor de hand ook aandacht te besteden aan verstoring van zeezoogdieren.

² De Aanwijzing Staatsnatuurmonument Waddenzee II is gebaseerd op de Natuurbeschermingswet.

Omdat in de vraagstelling de nadruk ligt op verstoring van dieren is in de quick scan niet ingegaan op de beschadiging van de toplaag van het wad door de schroeven van de boten die in ondiep water varen om ver op het wad droog te vallen.

In bijlage 10 wordt nader ingegaan op de Quick Scan.

Daarnaast is in rapportages van terreinbeherende organisaties aandacht besteed aan de indirecte gevolgen. Een samenvatting daarvan is terug te vinden in bijlage 11.

10. Conclusies

- Door de inspanning van een behoorlijk aantal mensen/instanties, is de periode 2003 – 2006 een groot aantal waarnemingen van droogvallen vastgelegd.
- Drooggevallen schepen zijn vanuit verschillende perspectieven (gebruiker/beheerder) waargenomen.
- Het aantal verstoringen en overtredingen lijkt niet te zijn toegenomen. In die zin kan de proef als geslaagd worden beschouwd.
- Een aantal locaties (o.a. de oostpunten van Terschelling en Schiermonnikoog) staat in elke jaarlijkse evaluatie droogvallen. Het zijn locaties waar de natuur volgens terreinbeheerders schade oploopt als gevolg van het droogvallen. Ook de oostpunt van Ameland en de Engelsmanplaat komen een aantal keren voor in de evaluatierapporten.
- Tijdens de proef is met name gekeken naar de directe verstoringen en is minder aandacht besteed aan de indirecte verstoringen en de gevolgen daarvan voor de natuur.
- Publiciteit is het belangrijkste hulpmiddel, ook voor gedragsbeïnvloeding, maar is onvoldoende benut tijdens de proef.
- Bijna alle doelgroepen zijn bereikt met de folders en posters over de Erecode.
- Niet alle gebruikers zijn bereikt via de publiciteit die aan de Erecode is gegeven.
- De huidige wet- en regelgeving is ontoereikend om verstoringen en overtredingen effectief aan te pakken.

11. Aanbevelingen

- Bij de start van de droogvalproef is afgesproken dat indien de proef zou slagen, de verruimde droogvalmogelijkheden wet- en regelgeving zouden worden aangepast. Nu de proef in z'n algemeenheid als geslaagd kan worden beschouwd, moet het traject voor aanpassing van wet- en regelgeving in gang worden gezet.
- Gelijktijdig met de aanpassing van de wet- en regelgeving ten behoeve van het droogvallen moet een handhavingsarrangement tot stand worden gebracht op basis waarvan effectief tegen verstoringen en overtredingen kan worden opgetreden, passend bij de aard van het geconstateerde feit.
- Met de wijziging van wet- en regelgeving is de nodige tijd gemoeid. Het is daarom gewenst dat de afspraken op basis waarvan de droogvalproef in de periode 2003 – 2006 is uitgevoerd worden herbevestigd. Het RCW heeft inmiddels (medio juli) de partijen die destijds de afsprakennotitie mede hebben ondertekend gevraagd opnieuw in te stemmen met de indertijd gemaakt afspraken die basis vormden voor de droogvalproef.
- In nauw overleg met betrokken partijen moeten de locaties worden benoemd waar door droogvallen de natuur schade ondervindt. Hierbij moet ook de begrenzing van het gebied worden vastgesteld. De te treffen maatregelen moeten op het gebied worden afgestemd. Afhankelijk van het gebied en de ernst van de verstoringen moet worden nagegaan welke mogelijkheden er zijn via aanwijzing tot artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 gebieden

te beschermen³. Deze taak moet worden opgepakt met in achtneming van de nog uit te voeren passende beoordeling voor verruimd droogvallen op de Waddenzee.

- Er moet nader inzicht worden verworven in de effecten van verstoring op de natuur. Zowel de directe, als met name ook de indirecte effecten. Omdat het uiteindelijk oordeel over het (verruimde) droogvallen bij het opnemen van deze activiteit in het Beheerplan Natura 2000 wordt gegeven, moeten de uitkomsten van het hiervoor benodigde onderzoek beschikbaar zijn als de passende beoordeling van het Beheerplan plaatsvindt.
- Publiciteit over wat mag en wat niet mag bij droogvallen op de Waddenzee is erg belangrijk. Hier ligt een belangrijke taak voor de overheidspartijen die bij het droogvallen betrokken zijn.
- Bij het in afwachting van een definitieve regeling voortzetten van de droogvalproef moet een adequate en voortdurende communicatie gericht op de verschillende doelgroepen (maatwerk) worden gevoerd.
- Bij het in afwachting van een definitieve regeling voortzetten van de droogvalproef moet een passende monitoring worden uitgevoerd op basis waarvan eventuele bijstelling van de tijdelijke regeling kan plaatsvinden en waarop indien nodig inzet van andere maatregelen kan worden gebaseerd.

12. Het vervolg

Droogvallen en de pkb Waddenzee en Natura 2000

In de pkb Derde Nota Waddenzee is geen aparte uitspraak gedaan over droogvallen op de Waddenzee. Dit is dus ook niet meegenomen in de Passende Beoordeling van de pkb Waddenzee. Wel wordt droogvallen genoemd in relatie tot de capaciteit van de jachthavens rond de Waddenzee. In het op 3 december 2007 vast te stellen Convenant Vaarrecreatie wordt deze relatie verder uitgewerkt.

Bij een positief oordeel over de proef met het verruimde droogvallen kan de feitelijke regeling er van onderdeel worden van het Beheerplan Natura 2000. Dit plan vraagt een passende beoordeling. In dat kader vindt de finale toetsing plaats van de toelaatbaarheid van het verruimde droogvallen en worden de eventuele voorwaarden vastgesteld die bij het droogvallen in acht moeten worden genomen.

De procedure voor het opstellen van het Beheerplan Natura 2000 is inmiddels gestart.

Droogvallen hoe nu verder

In het Regionaal College Waddengebied (RCW) is op 4 juni 2007 gesproken over de vraag hoe in afwachting van de formele regelgeving kan en mag worden drooggevallen op de Waddenzee. Hierbij is de wens van de gebruikers betrokken in afwachting van de nieuwe wet- en regelgeving door te gaan met de droogvalproef.

Het RCW heeft positief besloten over het verlengen van de proef met de daaraan gekoppelde afspraken, zoals verwoord in de Erecode 'Wad ik heb je lief' en heeft bij de bespreking aangegeven de communicatie over het verlengen van de proef erg belangrijk te vinden. Het RCW heeft ook kenbaar gemaakt dat moet worden nagegaan of kwetsbare gebieden zoals broedgebieden, foerageergebieden en hoogwatervluchtplaatsen in het Waddenzeegebied in afwachting van nieuwe wet- en regelgeving beter beschermd kunnen worden. Hierbij is als mogelijkheid gewezen op het geheel of gedeeltelijk (bijvoorbeeld in tijd) afsluiten van genoemde gebieden door gebruik te maken van besluiten op grond van artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998.

³ Bij de nadere uitwerking worden alle mogelijkheden van artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998 betrokken: zoals geheel sluiten van een gebied of gedeeltelijk sluiten naar tijd of tij.

Aan alle partijen die in 2003 de afsprakennotitie hebben ondertekend is gevraagd de destijds gemaakte afspraken te herbevestigen.

De afspraken gelden tot het droogvallen is geregeld in het Beheerplan Natura 2000.

Convenant vaarrecreatie

Om de vaarrecreatie beheersbaar te houden en de natuurwaarden niet verder te belasten heeft het rijk bij de herziening van de PKB onder andere een maximaal aantal ligplaatsen (4600) voorgesteld in de jachthavens rond de Waddenzee: het kwantitatieve capaciteitsbeleid.

Provincies, gemeenten en belangenorganisaties hebben er echter voor geijverd dat er in de PKB ruimte komt om een kwalitatief capaciteitsbeleid te ontwikkelen en het kwantitatieve beleid te schrappen.

In de PKB Derde Nota Waddenzee (geldend sinds april 2007) heeft het rijk hierop gereageerd met de volgende passage:

“Op initiatief van de waddenprovincies wordt een convenant opgesteld tussen rijk, waddenprovincies en wadgemeenten. Hierin wordt een integraal beleid voor het beheersbaar maken en houden van recreatie en toerisme op de Waddenzee uitgewerkt. Indien het convenant op 31 december 2007 nog niet in werking is getreden en het alsnog nodig blijkt om een capaciteitsbeleid voor jachthavens te hanteren, zal het kabinet de PKB op dit onderdeel herzien”.

De betrokken overheden en belangengroeperingen hebben zich ingespannen voor een breed gedragen convenant vaarrecreatie, dat klaar is om te worden getekend (3 december 2007). Bij het convenant is een operationeel uitvoeringsprogramma gevoegd.

Voor het droogvallen is in elk geval van belang dat in het uitvoeringsprogramma een aantal maatregelen opgenomen is met betrekking tot de educatie, informatie en communicatie met betrekking tot de Erecode ‘Wad ik heb je lief’.

Daarnaast wordt op dit moment gewerkt aan de opzet van een monitoringsprogramma, waar ook de vragen zoals genoemd in de Quick Scan (zie hiervoor op de pagina’s 7 en 8) in worden meegenomen. Over de uitvoering van het monitoringsprogramma moeten nog nadere afspraken worden gemaakt.

Publiciteit

Alle betrokken partijen vinden communicatie over de Erecode ‘Wad ik heb je lief’ erg belangrijk.

In 2007 heeft de publiciteit over het verantwoord droogvallen onvoldoende aandacht gekregen. Voorkomen moet worden dat dit leidt tot een kleinere bekendheid met de afspraken. In 2008 moet daarom de publiciteit zowel naar doelgroepen als gebruikers voortvarend ter hand worden genomen. Hierbij dient aansluiting te worden gezocht bij de maatregelen die in het kader van het convenant vaarrecreatie met betrekking tot communicatie worden voorgesteld.

Tenslotte

Ook na de vaststelling van de eindevaluatie droogvallen zullen nog verschillende gesprekken tussen doelgroepen, gebruikers, terreinbeheerders en overheden volgen, voor het droogvallen definitief van het Beheerplan Natura 2000 is geregeld.